

Kiew felé!

1916 szeptember 2.

Nem tudtunk lelkesedni a németek verduni támadásáért. Minél lassúbb volt előrehaladásuk, annál kevésbbé. Sajnáltuk a német municiót s a még becsesebb német vért. Kétségtelen, hogy a nagy vezérkar számításában Verdun úgy szerepelt, mint a béke utolsóelőtti állomása. Míg azonban szövetségeseink nyugaton támadva véreztek, a keleten csak védekeztek. Ez hiba volt. Nem használták ki az orosz sereg demoralizált voltában s a Hindenburg nevében rejlő erőt.

Még nagyobb hiba volt a mi olasz expediciónk. Drága magyar vért, rohamozó csapatokat pazaroltunk el. Meggyöngítettük bukovinai frontunkat s örvendezgettünk kicsiny olasz városkák megvívásán. Közben keleti frontunk megingott, az orosz hadsereg kétségtelen, ha nem is döntő sikereket vívott ki, elvesztett önbizalmát visszanyerte, a hozzánk hajló görög kormány megbukott s Románia, mely eladdig ajkát harapdálta tehetetlen keserűségében, megkezdhette mozgosítását ellenünk. Lekicsinyeltük a keleti ellenfelet. Nemcsak, hogy lekicsinyeltük, hanem szinte kiméltük. Az a felfogás nyilvánult meg illetékes körökben, hogy Oroszország katonai megsemmisítése nem kívánatos, mert különben elvész a készülő sárga veszedelemmel szemben Európa természetes védő-

bástyája. Oroszország azonban semmi áron nem akar ázsiai vagy vértanú politikát folytatni, hanem mindenképp előtt imperialista európaiakat. Ezért természetes ellensége a germán birodalomnak s a három rokon népnek: magyarnak, bulgárnak, töröknek. A mi testünkön viszen át útja a Dardanel-lákhöz s onnan a Földközi tengerre. Nekünk érdekünk, hogy a természetes ellenség kezéből kiverjük a fegyvert. Lekicsinyléssel vagy világpolitikai ábrándozással pedig ez lehetetlen.

Ebből a szempontból látva a helyzetet, örömmel üdvözöljük Hindenburg német vezérkari főnökké való kinevezését. Benne az oroszverő irányzat kerekedik az oroszimélő irányzat fölé. Tőle azt reméljük, hogy nyugaton védekezik és keleten támad. Mert a nyugati szövetségesek csak azért mernek háborúba kezdeni, minthogy az orosz milliókra számíthatnak. Meg kell verni az oroszokat, hogy Franciaország elveszítse önbizalmát. A francia lelket a végső ellentállásra hevíti, ha Vaux erőd vagy Verdun elesik, de ellankad, ha az orosz Minsket vagy Vitebsket elveszíti.

A francia népesség fogyóban s ha növekednék is, soha meg nem közelíti a 80 milliót. Éppen így áll Anglia. Franciaország 536463 km² területén tudvalevőleg 39601509 lakos élt 1911-ben. Egy km²-re tehát 73.8 lakos jutott. Nagybritanniában 314377 km²-en 45,370530 ember, tehát km²-kint 100-nál jóval több ember élt együtt ugyancsak 1911-ben. E népesség korlátlanul immár nem emelkedhetik. Németországot nyugat felől tehát végeláthatatlan tömegek nem áraszthatják el.

De Oroszországban más arányokkal kell számolni. Ott 22 millió 285660 km²-en csak 174—180 millió ember lézeng; egy-egy km²-en nem is 9 ember. De mi lesz ott, ha 73-ra emelkedik a lélekszám! Mi lesz, ha a sűrű népességű Oroszország támad az egyesült germán-magyar vonalra?! E megfontolás viszi—úgy látszik—Hindenburgot kelet felé. Felszabadítani az eszt és litván népeket, finneket és ukránokat. Visszaszorítani a szarmata-síkságon az orosz határvonalat. Ez Hindenburg gondolata s ez a magyar érdek is! Közben azonban adják kissé ide a magyar ezredeket, hogy ráncba szedjük a szomszéd kis államot. Mi nemcsak védekezni akarunk!
